

Stereotypizace, xenofobie a rasismus v české populární kultuře

Kurs se zaměří na roli populární kultury v české společnosti ve vztahu k projevům stereotypizace, xenofobie a rasismu jak v médiích šířené populární kultuře, tak v té podobě, v jaké se šíří mezi lidmi (městské legendy, internetové diskuze, sociální sítě, produkce subkultur ad.) a na analýzu vztahů mezi nimi. Náplní semináře bude jak četba a diskuse textů analyzujících fungování médií a populární kultury, tak analýza konkrétních příkladů zmíněných jevů v minulosti a současnosti v českém prostoru. Svorníkem bude jejich kontinuální působení v české společnosti/kultuře a sledování proměn jejich projevů a akceptace. Kurs je možno pojmut jako specializační přednášku nebo jako seminář. Organizátorem je Centrum pro studium populární kultury (CSPK) ve spolupráci s Ústavem hospodářských a sociálních dějin a Ústavem české literatury FF UK v Praze.

Kurs se koná v ZS 2012, každé pondělí v 17:30 v místnosti 409 na hlavní budově FF UK (náměstí Jana Palacha 2).

Předběžný program

- České meziválečné utopie – ideální světy bez Němců, Židů a Slováků
(Jakub Machek, 1. 10. 2012)
- Úvod do studia populární kultury, recepce médií a jejich role v sociálním prostoru
(Jakub Machek, 8. 10. 2012)
- Úvod do studia postojů české veřejnosti k etnické odlišnosti: koncepty kulturního rasismu a nové xenofobie
(Ondřej Daniel, 15. 10. 2012)
- Malý český člověk v Českých Velenicích
(Muriel Blaive, 22. 10. 2012)
- Xenofobní fámy a městské legendy o minoritách v české orální tradici
(Petr Janeček, 29. 10. 2012)

- Český anticikanismus po roce 1989: od subkulturní deviace po radikální konsenzus ulice
(Ondřej Daniel, 5. 11. 2012)
- Nepřizpůsobiví, nepracující, násilní: Lidová produkce českého anticikanismu
(Ondřej Slačálek, 12. 11. 2012)
- Populární filmy 80. let jako obraz světa českého občana.
(Michal Pullmann a Martin Škabraha, 19. 11. 2012)
- Moravané v normalizačním, přestavbovém a postsocialistickém filmu: mezi exotismem a autoexotismem
(Ondřej Daniel, 26. 11. 2012)
- Česká islamofobie 21. století: transfer ideologie bez muslimů
(Ondřej Daniel, 3. 12. 2012)
- Černá kronika - vývoj stereotypizace v tištěných médiích
(Jakub Machek, 10. 12. 2012)
- Seminární hodina
(Jakub Machek a Ondřej Daniel, 17. 12. 2012)

Výběrová bibliografie

- ANDERSON, Benedict: *Imagined Communities*. London, Verso 1981; český překlad *Představy společenství / úvahy o původu a šíření nacionalismu*. Praha. Karolinum 2008.
- AUGOUSTINOS, Martha – REYNOLDS, Katherine J. (eds.): *Understanding prejudice, racism, and social conflict*. London; Thousand Oaks, CA. SAGE 2001.
- BARŠA, Pavel. *Orientálcova vzpoura: (a další texty z let 2003-2011)*. Praha. Dokořán 2011.
- BÍLEK, Petr A., ČINÁTLOVÁ, Blanka: *Tesilová kavalérie. Popkulturní obrazy normalizace*. Praha. Pistorius & Olšanská 2010.
- BLAIVE, Muriel, MOLDEN, Berthold: *Hranice probíhají vodním tokem. Odrazy historie ve vnímání obyvatel Gmündu a Českých Velenic*. Brno. Barrister & Principal 2009.
- DOVIDIO, John – GLICK, Peter – RUDMAN, Laurie A. (eds.): *On the nature of prejudice*. Malden. Blackwell 2005.

- FANON, Frantz: *Peau noire, masques blancs*. Paris, Seuil 1952; český překlad *Černá kůže, bílé masky*. Praha, Tranzit 2011.
- FISKE, John: *Television Culture*. London; New York. Methuen 1987.
- FUCHS, Filip: *Kytary a řev aneb co bylo za zdi: Punk rock a hardcore v Československu před rokem 1989*. Brno, vlastní náklad 2002.
- Etnické stereotypy z pohledu různých vědních oborů*. Brno. Etnologický ústav AV ČR 2001.
- HEBDIGE, Dick: *Subculture. The Meaning of Style*. London. Methuen 1979; český překlad *Subkultura a styl*. Praha. Volvox Globator a Dauphin 2012.
- HOLÝ, Ladislav: *Malý český člověk a skvělý český národ. Národní identita a postkomunistická transformace společnosti*. Praha, SLON 2001. (II. vydání SLON 2010)
- HOMOLÁČ, Jiří. *A ta černá kronika!* Praha, Doplněk, 1998.
- JANEČEK, Petr (ed.): *Folklor atomového věku. Kolektivně sdílené prvky expresivní kultury v soudobé české společnosti*. Praha. Národní muzeum 2011.
- KOLÁŘOVÁ, Marta: *Revolta stylem. Hudební subkultury mládeže v České republice*. Praha. SLON 2012.
- MACURA, Vladimír: *Český sen*. Praha. Lidové noviny 1998.
- MACURA, Vladimír: *Šťastný věk. Symboly, emblémy a mýty 1948–1989*. Praha. Pražská imaginace 1992. (II. vydání: Academia 2008.)
- MIKO, Václav: *Anticikanismus v Čechách*. České Budějovice. Nová Forma 2009.
- NELSON, Todd D. (ed.): *Handbook of prejudice, stereotyping, and discrimination*. New York; Hove. Psychology Press, 2009.
- PICKERING, Michael: *Stereotyping. The politics of representation*. Basingstoke. Palgrave 2001.
- PULLMANN, Michal: *Konec experimentu. Přestavba a pád komunismu v Československu*. Praha. Scriptorium 2011.
- SAID, Edward W.: *Orientalism. Western Conceptions Of The Orient*. New York. Vintage Books 1978; český překlad *Orientalismus: Západní koncepce Orientu*. Praha a Litomyšl: Paseka 2008.
- SMOLÍK, Josef: *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Praha. Grada 2010.
- STOREY, John: *Cultural Theory and Popular Culture: An Introduction*. Harlow. Pearson 2001.
- VÁVRA, Martin – LEONTIYEVA, Yana: *Postoje k imigrantům*. Praha. Sociologický ústav Akademie věd ČR 2009.